Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

MIERCURI, 10 IUNIE 1992 — NR. 78 (17948) — PREȚUL 1 rub

MS

PAG. 2 — NOI PREVEDERI PENTRU RIDICAREA NIVELULUI DE ASIGURARE MATERIALA A PENSIONARILOR

PAG. 3 — BISERICA DIN PERESECINA MIZEAZĂ PE AJUTORUL OAMENILOR DE BUNĂ CREDINȚA

PAG. 4 — LA REDIUL-MARE EXISTĂ UN IARMAROC-MODEL PENTRU... PĂSCUT CAPRELE

LA SESIUNEA VIII A PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

În discuție — încetarea războiului

În lunile, Parlamentul [illegible] Moldova și-a reluat [illegible] în plen pentru a [illegible] examinarea și adoptarea [illegible] legislative incluse [illegible] ordinea de zi a acestei [illegible] Încă toamna trecută, [illegible] de dimineață a fost [illegible] de Președintele Parlamentului, dl A. Moșanu, [illegible] cuvînt introductiv, în [illegible] fost conturată situația [illegible] și social-economică [illegible] din Republica Moldova.

Ținîndu-se la discutarea [illegible] ordinii de zi, [illegible] propo este completată [illegible] de chestiuni noi, [illegible] deputați, inclusiv [illegible] Rusanov, Valovoi, [illegible] Tausangi etc., au intervenit printre primele chestiuni, dacă nu chiar prima, să figureze cea cu privire la încetarea războiului în raioanele din stînga Nistrului.

Președintele Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, a adus la cunoștința deputaților Hotărîrea Guvernului Republicii din 8 iunie, în care acesta își cere demisia. În legătură cu aceasta Președintele Republicii a anunțat că își suspendă plecarea în Brazilia din motivul că trebuie să efectueze consultările necesare în vederea formării noului Guvern, dar lucrul acesta se va amîna întrucîtva din cauză că pentru zilele apropiate sînt proiectate o serie de acțiuni diplomatice, inclusiv semnarea Tratatului comercial și economic cu S.U.A., încheierea Convenției economice și politice a țărilor din bazinul Mării Negre etc.

După aceasta cluburile de deputați au cerut o pauză pentru consultări, în urma cărora conducătorii lor au prezentat sesiunii o serie de proiecte de hotărîri. Pentru a elabora în baza lor o hotărîre a Parlamentului în problemele încetării ostilităților din raioanele din stînga Nistrului a fost formată o comisie parlamentară din reprezentanții tuturor cluburilor de deputați.

În ședința de seară Parlamentul a continuat discutarea ordinii de zi a ședințelor următoare în plen ale sesiunii.

(Cor. «M.S.»).

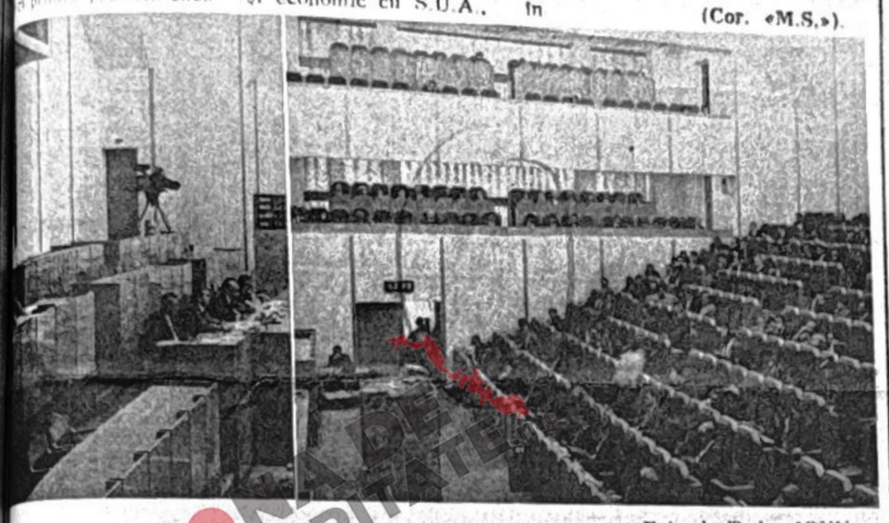

Foto de Tudor IOVU.

Incotro mergem?

Evoluția condiției politice în Republica noastră a atins în ultimul timp o fază, cînd discordia din interiorul forțelor s-a accentuat la culme. Taberele au poziții distincte în ce privește suveranitatea și independența de facto a Moldovei. Și tocmai această stare de lucruri accentuează criza care s-a declanșat.

O viziune asupra acestei evoluții o putem desprinde din convorbirea cu dl Constantin OBOROC, prim-viceprim-ministru al Guvernului Republicii Moldova.

Cor.: Să începem deci cu precizarea de unde au pornit discordiile cu Frontul Popular, adept al căruia ați fost.

C. Oboroc: Eu consider că dezbinarea noastră, a celor care am optat pentru idealurile concis formulate încă la începutul Mișcării democratice pentru susținerea restructurării, a pornit să se contureze încă la sfîrșitul anului 1990, chiar la 16 decembrie 1990, cînd din Piața Marii Adunări Naționale i s-a declarat Președintelui Snegur, care se afla atunci la Moscova, că poporul și-a hotărît în lipsa lui independența. Ar fi cazul să ne întrebăm: de ce s-a produs acest lucru? Și cum s-a întîmplat că s-a încercat să fie aruncat peste bord omul pe care l-am avut lîngă noi în clipele cruciale ale neamului nostru?

Cor.: Considerați că declararea atunci, în decembrie 1990, a independenței a fost un act premeditat?

C. Oboroc: Ba cred că actul a fost oportun. Una nu înțeleg: de ce Președintele Sovietului Suprem (pe atunci) al Republicii, care nu avea nici o vină, ba din contra, s-a comportat, după mine, demn și bărbătește cu «Centrul» imperial, a fost declarat de către liderii Frontului Popular străin?

Cor.: Să admitem că alegerile întregului popor în această chestiune au pus punctele pe «i».

C. Oboroc: Fără îndoială.

Cor.: Totuși, care a fost mărul discordiei atunci, în decembrie 1990?

C. Oboroc: După mine, această discordie a fost pusă la cale și realizată de serviciile secrete ale fostului imperiu sovietic. Sînt convins că în acest scop în structurile Frontului Popular au fost strecurate elemente care să realizeze dezbinarea. Iar dl Mircea Druc, în acel decembrie 1990, a fost desemnat să-l înlocuiască pe dl Snegur — acțiune pusă la cale de ideologii executivului Frontului, la care condiție el s-a acomodat în scurt timp și din acea clipă și-a schimbat brusc comportamentul față de Președintele de atunci al Sovietului Suprem Snegur. Asta nu înseamnă însă că îl bănuiesc pe dl Druc ca fiind agent al fostului KGB.

Cor.: Și nu au fost descoperiți acei care au fost «introduși» în Frontul Popular asemeni «calului lui Traian»?

C. Oboroc: Cred că încă nu toți.

Cor.: În ultimul timp în presă sînteți învinuit de multe și negre păcate. Să zicem, de ziarele «Țara», «Sfatul Țării» etc. Cum credeți, care este miezul? Oare acțiunea să vină tot de acolo?

C. Oboroc: Cred că da. Dacă este vorba de aceste ziare, ar trebui să precizăm că se speculează cele ce am spus în radiodialogul meu recent, precum și poziția mea. Mi-am expus clar poziția în cele ce se întîmplă acum la noi. Și am spus că autorii acestei triste «balade» cu Transnistria sînt bine cunoscuți. Se știe că imperiul rus totdeauna a ținut să aibă în mîinile sale această palmă de pămînt din stînga Nistrului ca un cap de pod în Europa. Au văzut-o ca fiind a Rusiei și ideologii actuali proimperiali ai Rusiei.

Alta e cum s-a realizat acest scenariu. Dispunem acum de documente care dovedesc că strategia a fost elaborată de conducătorii fostului imperiu sovietic — Lukianov, Kriucikov, chiar și Gorbaciov și alții. Asigurarea materială a realizării acestui plan strategic e de asemenea pe sovestea «Centrului». Fără să mai vorbim de marionetele din Tiraspol și cele din partea dreaptă a Nistrului, postate în structurile fostului partid comunist și ale complexului militar-industrial. Se aștepta numai momentul oportun pentru realizarea scenariului. Autorii lui aveau nevoie de piloni ideologici, cu ajutorul cărora să cîștige de partea lor populația acestei zone. Și i-au găsit — sperietoarea unirii cu România. Ba au vrut să fie anume acesta motivul declanșării conflictului. Și, spre marea lor bucurie, prin lozinca de unire imediată, lansată de Consiliul de Unire, ca și cum am pus o viză «confirm» pe această proclamație a separatiștilor, lansată de doi ani, cu care ei au chemat lumea la referendum și la declanșarea acțiunilor sîngeroase. Din punctul meu de vedere, aici s-a comis o greșală de ordin tactic fatală, care, sînt sigur, cu nimic nu a apropiat Unirea, ci a îndepărtat-o.

Cor.: Dumneavoastră personal pledați în principiu pentru unire sau nu?

C. Oboroc: Eu în principiu pledez pentru înțelegerea corectă a situației, în care ne aflăm. Și sînt sigur că actuala conducere a Republicii are o singură menire: să realizeze un stat independent. Niciodată nu am pledat, deși sînt învinuit anume de acest păcat, pentru efectuarea unui refe-

(Sfîrșit în pag. 3).

TELEGRAMĂ

Excelenței sale dl. Mircea SNEGUR, Președintele Republicii Moldova
CHIȘINAU

În numele UNESCO și al meu personal dor să vă transmit cele mai calde felicitări cu prilejul admiterii Republicii Moldova în calitate de membru al UNESCO. Sînt sigur că Dumneavoastră va contribui la consolidarea păcii și securității prin intermediul cooperării internaționale, în domeniile ce țin de competența UNESCO, asigurînd respectarea drepturilor, dreptului internațional, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Nu-mi voi precupeți forțele pentru ca încadrarea Moldovei în programele și activitățile organizației noastre să fie sprijinită la cel mai înalt nivel de către Secretariat.

Cu înaltă considerațiune,
Federico MAUOR,
Secretar General al UNESCO

Amenințări din partea M.A.E. al Rusiei

După cum transmite agenția ITAR-TASS, citată de Moldova-pres, ministerul de externe al Rusiei a dat publicității o declarație, în care, printre altele, se spune:

În ultimul timp în luările de cuvînt ale conducătorilor unor state care au apărut în spațiul fostei U.R.S.S. se conțin afirmații neîntemeiate privind statutul trupelor de ocupație ale trupelor ruse aflate pe teritoriul lor. Mai mult decît atît, față de militarii ruși se întreprind în mod premeditat acțiuni provocatoare.

Toate acestea trezesc indignare în Rusia. Partea rusă, se arată în declarația difuzată de ministerul de externe al Rusiei, optează pentru soluționarea problemelor retragerii acestor trupe prin negocieri purtate în conformitate cu practica internațională, la a căror desfășurare cu succes nu contribuie acțiunile și declarațiile cu caracter vădit provocator.

Și, după cum a devenit deja o tradiție în diferitele declarații din ultimul timp ale demnitarilor ruși de toată mîna nici actuala luare de poziție a ministerului de externe nu duce lipsă de amenințări la adresa statelor suverane care nu vor să vadă pe teritoriul lor picior de soldat rus. Ministerul de externe al Rusiei declară că «Rusia nu va rămîne indiferentă față de cazurile de atitudine ofensatoare față de militarii ruși și le va apăra interesele în cel mai hotărît mod».

(Sfîrșit în pag. 3).

Ordinea va fi asigurată

În ultimele zile anumite cercuri caută să tensioneze în mod artificial situația social-politică în orașul Chișinău. Difuzînd tot felul de zvonuri, ele încearcă să destabilizeze situația și să-i abată pe orășeni de la preocupările lor cotidiene. O dovadă în acest sens o constituie proclamațiile cu caracter provocator scrise și difuzate de niște persoane neidentificate. În ele, între altele, se exprimă nemulțumirea față de acțiunile actualei conduceri a republicii în persoana Președintelui, Parlamentului și Guvernului ei, de asemenea, este lansat apelul ca lumea să se adune lîngă sediul Parlamentului pentru a exercita presiuni asupra organului suprem al puterii legislative și a formula cereri privind demiterea Guvernului.

În convorbirea avută cu corespondentul agenției Moldova-pres, dl Victor Catană, viceministru al afacerilor interne al Moldovei, a calificat aceste acțiuni drept «o provocare premeditată întreprinsă de persoane interesate, care încearcă în felul acesta să dobîndească un capital politic ieftin». El a menționat că în actuala situație extrem de dificilă din republică cel mai simplu e să dai toată vina pe Guvern și să ceri demiterea lui. Cei care răspîndesc proclamațiile respective n-au încercat însă să dezvăluie cauzele reale ale situației ce s-a creat în economia Moldovei. Ei uită de faptul că conducerea Moldovei este nevoită să acorde mai puțină atenție soluționării problemelor economice și să-și concentreze eforturile asupra reglementării conflictului generat în Transnistria în mod artificial de forțele separatiste proimperiale.

Dl Victor Catană a precizat că Ministerul de Interne va lua toate măsurile pentru a asigura securitatea deputaților poporului și a locuitorilor Chișinăului, pentru respectarea ordinii publice în oraș. El a subliniat: «Trebuie să se țină seama de faptul că în condițiile stării excepționale pe teritoriul republicii sînt interzise orice mitinguri și manifestații stradale. De aceea poliția va acționa în conformitate cu legislația și nu va permite acțiunile provocatoare puse la cale de neprietenii poporului nostru».

Totodată, viceministrul a menționat că organizatorii acțiunilor de protest planificate urmăresc scopuri cu lungă bătaie și fac jocul separatiștilor, deoarece M.A.I. se va vedea nevoit să mobilizeze anumite forțe pentru menținerea ordinii publice din rîndul celor care apără în prezent integritatea republicii.

Știri externe

TRUPE O.N.U. LA SARAEVO

Consiliul de securitate al O.N.U. s-a întrunit pentru a examina un plan pentru trimiterea a o mie de soldați ai trupelor internaționale la Saraevo, care să asigure sosirea pe aeroportul orașului a ajutoarelor umanitare. Unii diplomați spun că forul internațional examinează adoptarea unei rezoluții care să aprobe în principiu trimiterea unei asemenea forțe. După aceea va rămîne la latitudinea secretarului General al O.N.U. sau a Consiliului de securitate să ia o decizie. Întrunirea neoficială era programată pentru seara zilei de ieri.

PREZICERI SUMBRE

Analiști ai serviciilor de informații din Statele Unite prezic un viitor economic sumbru pentru Rusia și alte state din fosta Uniune Sovietică. În prima sa evaluare a performanței economice a republicilor foste sovietice Agenția Centrală de Informații spune că perspectiva viitorilor cîțiva ani este întunecată. Se prezice că prețurile vor fi majorate, șomajul va crește și producția va scădea. Agenția avertizează de asemenea că presiunile economice ar putea amenința stabilitatea politică a noilor state. Publicarea raportului coincide cu o vizită la Washington a ministrului de externe rus Andrei Kozirev, care a afirmat că președintele Elțin este hotărît să continue programul de reforme politice și economice în pofida dificultăților inerente acestui proces.

MILIOANE PENTRU REFUGIAȚII MUSULMANI

Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite au anunțat ajutoare pentru musulmanii din Bosnia în valoare de milioane de dolari. Guvernul saudit a declarat că un fond de ajutoare de circa 18 milioane de dolari a fost donat de public într-o singură zi în urma unui apel lansat de regele Fahd. Regele însuși a donat circa 7 milioane de dolari. Agenția de știri a Emiratelor Arabe Unite relatează că 250 de tone de ajutoare de urgență au fost trimise pentru refugiații musulmani din Bosnia care se retrag în Croația. Delegația Semilunii roșii din Emiratele Arabe Unite care se află în Croația a achiziționat de asemenea aprovizionări în ultimele 10 zile în valoare de un milion de dolari.

ARESTAREA UNUI PRESUPUS ASASIN

Poliția din Slovenia a arestat un individ în legătură cu asasinarea liderului Partidului poporului, Van Kraibergher, la un miting politic în aer liber desfășurat în satul Iurovsvki Dal din nordul republicii.

HAVEL VA CANDIDA IARĂȘI

Președintele Ceho-Slovaciei, Vaclav Havel, a confirmat că dacă federația nu se destramă, își va prezenta candidatura pentru a fi reales în pofida succeselor obținute de oponenții săi în alegerile generale de săptămîna trecută. Domnul Havel este confruntat de partidele naționaliste care vor o mai mare autonomie pentru Slovacia. Poziția puternică pe care s-a plasat după alegeri pune la îndoială viitorul federației.

CĂLĂTORIA FLĂCĂRII OLIMPICE

Flacăra olimpică și-a început călătoria de la Atena la Barcelona, unde la 25 iunie vor începe Jocurile Olimpice ediția 1992. Flacăra este transportată într-un lampaș de oxigener, la operațiune participînd aproximativ 9 mii de oameni. Ea este dusă pe mare spre portul Ampurias la nord de Barcelona, iar după aceea va fi preluată de atleți și cicliști care vor parcurge 6 mii de kilometri, prin aproximativ 3 000 orașe spaniole spre stadionul olimpic din Barcelona.

ACCENTE

Că dacă nu le-am trebui...

Sau dacă nu le-am fi trebuit, nu-și făceau loc în istorie îndoliații ani, 1812 și 1940. Nu vom derula evenimentele, întrucît esența lor o cunosc și pricepuții de la grădiniță. Cizma moscovicească, «virtuțile» purtătorilor ei îi fac să tresară în somn pînă și pe cei care au îmbrățișat adîncurile nevorbitoare. Și așa nevorbitoare cum sînt, ele au cuprins în brațele lor reci, cu tot cu taină, pe milioane și milioane de dispăruți anume datorită ciumei roșii, mai groaznică decît moartea însăși.

Roșul «internaționalismului proletar», în care eram impuși să credem și în care, din păcate, ne-am încîlcit speranțele, mi s-a părut dispărut din conștiința și idealurile oamenilor de toate confesiunile. Realitatea însă e alta.

Să luăm bine seama cum în chiar imediata vecinătate a noastră mișună indivizi ce, bucurîndu-se în surdină de fărădelegile proimperialiștilor, așteaptă ca pe-o zi de paști, reanimarea fostului regim socialist de cazarmă. Or ei, pigmeii dați, sînt faimoșii țucalari de ieri, puțin la minte mai întîi, căci au citit și conspectat doar materialele congreselor de partid. Puțini la suflet mai apoi, deoarece ei se adună și se adapă la alte izvoare decît menționatul. Or nici puținul puțintel sufletesc nu-l posedă, căci țucalarii au vîndut și-s gata să-și relee profesiunea în orice moment, numai să vină. Șansa a prins să le rînjească (și ei tărăși s-au bucurat cu întreaga ființă) din clipa izbucnirii puciului moscovit. Numeroși inși din imediata-ne vecinătate, cum spuneam, își scoseseră din naftalină hainele de sărbătoare în vederea întîmpinării eventualelor blindate pe străzile Chișinăului.

Niște mititei, niște foarte mititei tipi, ce nici desconsiderarea și greața colegială nu o merită, întocmeau pe ascuns «liste negre», conform cărora, după persuaziva lor opinie, cei de bine urmau să se înarmeze cu cîntece gen «Vo glubine sibirskih rud...»

Apropo de puciul din august trecut. Statul Moldova (pe atunci numai suveran) s-a aflat în stare de lacrimă, de sus pînă jos lacrimă, cînd participanții la mitingul moscovit consemnau victoria reformelor. A plîns și autorul rîndurilor ce ți se propun, iubite cititor. Și zău nu crede nici pînă acum că multpromițătorii democrați ruși au pus în funcțiune atît de iscusit mecanismele staliniste la capitolul «colaborare» cu statele independente, ca și Rusia de altfel. Înțelegem, președintele Elțin nu-și retrage armatele de pe teritoriile republicilor suverane, cu drepturi similare, din simplul motiv că nu are unde le caza și mai ales cu ce le hrăni. Dar prin ce ne-am făcut noi vinovați de sărăcia Rusiei?

Și încă ceva. O țară poate fi bogată avîndu-și toți copiii acasă, ci nu împrăștiați pe alurea. Acasă, acolo, zic, să-și revendice drepturile. Să-i apere acolo propria-i prispă, să-i ajute propriii pereți, dar să nu o facă pe discriminații în alte meleaguri, pe care le-au ocupat, în alte lumi însetate de libertate și flămînzinde și ele în această vreme tulbure și complicată.

În ce ne privește, se creează impresia că Lukianov, criminalul, va părăsi liniștea de la «Matrosskaia tișina», achitat și cu un nou volum poetic la subsuoară dedicat bravilor cofondatori ai republicii comuniste. Iar la ieșire îl va aștepta neapărat steaua de erou al Rusiei pentru ingeniozitatea de care a dat dovadă în acțiunea respectivă. Sau puciul s-a zămislit anume în toiul chinului lukianovilor asupra întemeierii noului «stat».

Regret că l-am simpatizat la adevăratul său timp pe revoluționarul Egor Iakovlev de la «Moskovskie novosti». Cu atît mai amar mi-i regretul acum cînd sub oblăduirea sa și cu al său consimțămînt, și cu a sa încurajare, telejurnaliștii velicoruși au dezlănțuit un război informațional de-a dreptul incomensurabil, rezidind în tendința ipocrită de a discredita în fața opiniei ruse și celei mondiale un popor. Un popor care nu-și dorește decît integritatea teritorială și pace în neam, în cer și pe pămîntul său. Și pe care actualmente îl aureolează doar aspirația spre evadarea din impasul economic și social.

Să-i ai în permanență drept interlocutor pe antihristul jurist Iakovlev de la Tiraspol, să difuzezi de la micul ecran istoria moldovenilor prin optica veneticilor nu e pur și simplu o manifestare a vacuumului de etică ziaristică, ci sculptură în suferința unei țări. Deci atunci cînd tac tancurile propriu-zise masacrul e prelungit de tancurile ideologice ale «Ostankino»-ului.

Că dacă nu le-am trebui rămășițelor comuniste ruse, s-ar întoarce în patria sa armata a 14-a și tehnica acesteia. La fel cum ar amuți și canonada denigratoare promovată cu insistență în presa scrisă și cea televizată moscovită.

Că dacă Moscovei nu i-ar trebui fișia de uscat nistreană, între noi, Moldova și Rusia, s-ar aclua pentru totdeauna huna înțelegere. Și chiar frăția, dacă vreți, care în nici un caz nu poate fi confundată cu trîmbițatul internaționalism. Frăția adevărată are o singură față. Și o singură durere. Și o singură credință. Creștinească. Adică sacră.

Atît deocamdată.

Serafim BELICOV